

Thuis in de Stad-prijs 2013

Voor de editie 2013 van de Thuis in de Stad-prijs werden 17 projecten ingediend. Elk van deze projecten werd gepresenteerd voor een jury van vertegenwoordigers van de steden; deze jury stelde op basis van de ingediende dossiers en van de presentaties een shortlist samen van 7 projecten. Uit deze shortlist selecteerde een jury van onafhankelijke deskundigen 3 projecten, die werden voorgedragen voor de Thuis in de Stad-prijs 2013.

De jurering, zowel door de stedelijke jury als door de jury van deskundigen, gebeurde aan de hand van een afweging van de sterke en zwakkere punten van elk project ten aanzien van de Thuis in de Stadcriteria. Deze criteria zijn: innovatief karakter, beoogde effecten, realisatiegraad, mate van integratie van beleidsdomeinen, bijdrage tot stedelijkheid, voorbeeldfunctie, betrokkenheid van de bevolking en participatief karakter, netwerkvorming.

De ingediende projecten

Nieuw voor de editie 2013 was dat twee steden een gezamenlijk project indienden: het project Startersacademie werd ingediend door Mechelen en Turnhout. De Startersacademie combineert twee doelstellingen: kansen geven aan jonge ondernemers en bestrijding van leegstand. Zowel Mechelen als Turnhout dienden ook nog een eigen project in. Mechelen diende het project 'Vlieten: Wandelen over Water'; Turnhout het project 'Van Salon naar Tuin', een aaneenschakeling van kleinere projecten tot een groene corridor.

Veel steden zetten in op een actueel thema, waar meerdere steden mee bezig zijn: Leuven, met 'Klimaatneutraal 2030'; Kortrijk met het participatieproject 'Kortrijk spreekt'; Genk met 'G360-Burgerbrainstorm', Brugge met de ontwikkeling van de Website Stad Brugge, Aalst met het Prikkelproject, een project over de opwaardering van het wonen in buurten. Hasselt zet met het project 'Creazi' een binnen de Thuis in de Stad-prijs vooralsnog minder vertrouwd thema in het licht, met name recycling.

Een aantal steden diende een infrastructureel project in. Gent diende de heraanleg in van het Emile Braunplein en omgeving in, inmiddels bekend omwille van de Stadshal; Antwerpen diende de heraanleg in van de Keyzerlei, als een 'Gouden loper tussen station en stad' en het project 'Antwerpen-Groen Neerland'; Aalst presenteerde de heraanleg van het Kannunik Colinetplein. Oostende presenteerde het project 'Groen Lint', een project gericht op de ontwikkeling van een lange termijnvisie en op duurzame inbedding van groene landschappelijke randen in de stedelijke infrastructuur.

De VGC zette drie projecten in: de Brede School in Brussel, de Knopjesman, een project over de professionalisering van de kinderopvang, met tegelijk een sterk stedelijke inslag, en tenslotte het Tok Toc Knock project, een project gericht op het herverbeelden van de stad en het leren door de stad.

Een shortlist van 7 projecten

De stedelijke jury weerhield 7 projecten voor de shortlist: Antwerpen, Groen Neerland; Brugge, Website Stad Brugge; Brussel, Tok Toc Knock; Gent: Heraanleg Emile Braunplein en omgeving; Leuven: Klimaatneutraal 2030; Mechelen: Vlieten: Wandelen over het Water; Oostende: Groen Lint. Antwerpen, Groen Neerland behaalde de shortlist op grond van de gedurfde strategische keuze voor natuur in de stad, de integrale aanpak van het project en de stedelijke meerwaarde die het realiseert.

Brugge, de Website van de Stad werd voor de shortlist weerhouden omwille van de thematiek die vele steden bezighoudt, en waar dit project inspirerend voor kan zijn; de klantvriendelijkheid van de website en de koppeling met sociale media. Ook de zeer korte realisatietijd werd door de stedelijke jury als een pluspunt aangeduid.

Brussel, Tok Toc Knock werd voor de shortlist weerhouden omdat het een zeer stedelijk project is, dat de stad raakt in al haar mogelijkheden en probleemstellingen; het is een zeer innovatief project, dat zich ontwikkelt buiten de institutionele begrenzingsen.

Gent, de heraanleg van het Emile Braunplein en omgeving behaalde de shortlist op grond van de goede lezing van de ruimte die uit het project spreekt, de gedurfde keuzes die gemaakt werden, evenals de sterke architectuur. Het project profileert zich als een hefboom voor een verhoogde belevingswaarde van de binnenstad.

Leuven, Klimaatneutraal 2030 werd op de shortlist geplaatst omwille van de sterke inbreng van diverse actoren op een thema dat het belang aangeeft van de rol van de steden in de CO2-reductie. Het project is gedragen door een goede projectstructuur en kan inspirerend zijn voor andere steden.

Mechelen, Vlieten: Wandelen over het Water, werd op de shortlist geplaatst omwille van de lange termijnvisie die overheen de deelprojecten ontwikkeld werd, en waardoor de Vlieten uitgroeien tot een project waardoor de stad herkend, erkend en gedragen wordt.

Oostende, Groen Lint, werd voor de shortlist weerhouden omwille van de uitgesproken beleidskeuzes en de sterke onderbouwing: het is een complex project dat goed gebruik maakte van de mogelijkheden geboden binnen een Europees samenwerkingsverband. Het biedt een antwoord op diverse stedelijke uitdagingen: stadsvlucht, leefbaarheid, duurzaamheid, sociaal leven. Ook de vertaling van de ontwikkelingsvisie in een artistiek traject en de gedragenheid van de projectvisie door alle stadsdiensten zijn een sterk punt.

De prijswinnaars

De Thuis in de Stad-prijs 2013 gaat naar Oostende Groen Lint (1^e prijs) naar Antwerpen-Groen Neerland (2^e prijs) en VGC-Toc Toc Nock (3^e prijs)

3e prijswinnaar : Toc Toc Nock

Het Brusselse project Toc Toc Nock is een statement. Het project gaat uit van een inspirerende visie op cultuurbeleving en stedelijkheid en trekt hierbij resoluut de kaart om voorbij de institutionele begrenzingsen te werken. Er werd een radicale keuze gemaakt om ter plekke te werken, vanuit het besef van een plek niet alleen ruimte, maar ook tijd betekent. Het is een moedige keuze van KVS om kunstenaars hun werk te laten ontwikkelen in de maatschappelijke realiteit en aldus het publiek de weg te leren vinden van de schouwburg naar ook de stad en het stedelijk samenleven. Toc Toc Nock beoogt een herverbeelden van de stad, door de vraag te stellen naar de betekenis van de 'utopie' in een samenleving waarin de parameters voortdurend veranderen. Er is gekozen voor drie erg diverse buurten: Sint-Joost, de Modelwijk en de Europese wijk. Toc Toc Nock geeft aan dat een stedelijke utopie niet langer vanuit één perspectief kan vorm gegeven worden, doch dialoog vergt tussen meerdere perspectieven. De rol van de VGC is vernieuwend, en illustreert hoe ook het 'loslaten' en ruimte bieden een goede beleidskeuze kan zijn. Tegelijk wordt ingezet op theoretische kadering, met het oog op overdraagbaarheid en duurzaamheid.

2e prijswinnaar: Antwerpen Groen Neerland

Het Antwerpse project Groen Neerland biedt een ecologisch duurzaam verhaal, dat op Vlaams niveau een voorbeeld kan zijn voor andere steden. Terwijl in stadsontwikkeling het besef aanwezig is dat doorgedreven stedelijke verdichting op zijn grenzen stoot, worstelen vele steden niettemin met de vraag waarom en hoe natuur en open ruimte een plek te geven in het stedelijk weefsel. Het project Groen Neerland werd vorm gegeven vanuit een duidelijke en radicale keuze om als woongebied bestemd gebied bewust niet in te vullen, en natuur in een stedelijke context een plaats te geven, niet enkel als iets om naar te kijken, maar wel om te beleven. Met deze bewuste keuze voor open ruimte en natuur, geeft het project ademruimte aan het gebied er rond en versterkt het dit gebied. De verwevenheid van diverse functies van natuur en het spelen met aanwezige mogelijkheden, evenals de samenwerking van een diversiteit van private en publieke partners, zorgen voor een toegankelijk en goed gebruikt natuurgebied, dat past binnen een ruimere visie van de buurt en van de hele stad. Groen Neerland toont aan dat stadsontwikkeling niet altijd moet gaan over het bebouwen van de ruimte; dat stad en natuur geen tegengestelden hoeven te zijn.

1e prijswinnaar: Oostende Groen Lint

Het project Groen Lint in Oostende is een zeer innovatief project, dat berust op sterk onderbouwde theoretische fundamenten. Met ondermeer de publicatie 'Park voor de toekomst' wordt een toetsingskader geboden voor ontwikkelingen op langere termijn, dat rekening houdt met mogelijke nieuwe ontwikkelingen en dat toelaat is zich daartoe te verhouden. Het project berust op de sterke inzet op de grensoverschrijdende Europese samenwerking in het kader van het Interreg IVA programma en kapitaliseert deze inzet via een gemeentegrensoverschrijdende samenwerking in een partnerschap met Oudenburg, en via vernieuwende insteken rond stadslandbouw. Het project zet sterk in op de duurzame inbedding van groene landschappelijke randen in de stedelijke structuur en heeft duidelijke ambities om ook internationaal te inspireren. Bij de realisatie van het project zijn alle stadsdiensten betrokken; het project is uitgegroeid tot een volwaardige bevoegdheid binnen het bestuursakkoord. Sterke punten zijn eveneens de aanleg van een groene fiets- en wandelroute die het Groen Lint van bij de realisatie ervan bekend maakt bij bezoekers en bewoners, en de actieve betrokkenheid van de bevolking en diverse stedelijke en bovenstedelijke actoren. De voorbeeldfunctie van het projectfunctie van het project blijkt ook uit het aangrijpen van een korte termijnopportunity om een strategie op lange termijn te ontwikkelen, en deze stapsgewijze te implementeren. Het project Groen Lint getuigt van een gedurfde politieke keuze en een verfrissende aanpak. In het project ontmoeten verschillende schaalniveaus elkaar: de stad, de kust, Vlaanderen. Het project beoogt ecologische duurzaamheid en draagt bij tot een wenselijke klimaatsverandering. Het biedt mogelijkheden voor recreatie, toerisme en voor creatieve ontplooiing.

Maria De Bie
Voorzitter Thuis in de Stad-prijs 2013

